

Studio Muzyki Elektroakustycznej
Akademii Muzycznej w Krakowie **SME**
Polskie Stowarzyszenie Muzyki Elektroakustycznej
PSeME
Confederation de Musique Electroacoustique
ICEM/CIME

50-lecie Polskiej Muzyki Elektronicznej

27 października 2007, godz. 18.00
**Sala Koncertowa Akademii Muzycznej w
Krakowie**
ul. św. Tomasza 43

wykonawcy:

Kwartet Smyczkowy

Dorikos (Ostrawa)

Krzysztof Knittel

live electronics

program:

Zbigniew Wiszniewski

Db, Hz, S *na taśmę* (1962) 2'54"

Włodzimierz Kotoński

Aela *czyli gra struktur aleatorycznych na jednym
dźwięku harmonicznym, muzyka elektroniczna*
(1970) 10'42"

Krzysztof Knittel

Dorikos, *sześć miniatur na kwartet smyczkowy i
taśmę* (1976-77) 20'

Józef Rychlik

Musinnelle *na taśmę* (1975) 9'08"

Jarosław Kapuściński

Variations Mondrian *video animowane
komputerowo* (1992) 10'

Krzysztof Knittel

Quartet 84-85 *na kwartet smyczkowy i live
electronics* (1984-85) 17'

*Projekt realizowany przy wsparciu finansowym
Województwa Małopolskiego*

Dorikos - kwartet smyczkowy założony w 1994 roku przez 4 pracowników Konserwatorium im. Janacka w Ostrawie. Skład zespołu ulegał zmianie dwa razy, ale od 2002 roku, po wykonaniu *Dorikos*, kwartetu smyczkowego Krzysztofa Knittla podczas festiwalu Forfest w Kromeriz, zespół tworzą: Jakub Černošický - 1 skrzypce, Lenka Vítková - 2-gie skrzypce, Pavel Vítek - altówka, Martina Pražáková - wiolonczela. Zespół występował w kraju i za granicą (Austria, Szwajcaria, Polska, Słowacja), m.in. na festiwalu .St.Wenceslav w Ostrawie, New Music Days, Forfest Kromeriz, festiwalu Beethovenowskim w Teplicach. Kwartet Dorikos zdobył I miejsce na Międzynarodowym Konkursie Muzycznym im. Beethovena w Hradec nad Moravici w 1996. Członkowie kwartetu są muzykami Filharmonii im. Janacka w Ostrawie. Jakub Černošický od 2005 roku jest kierownikiem artystycznym Orkiestry Kameralnej im. Janáčka, a od 2001 roku prowadzi klasę skrzypiec w Konserwatorium Janáčka w Ostrawie. Lenka i Pavel Vítek są także członkami orkiestry kameralnej Camerata Janacek. Martina jest szczęśliwą matką dwójki wspaniałych dzieci.

Krzysztof Knittel ur. 1947 w Warszawie, studia w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej im. F. Chopina w Warszawie na wydziałach Reżyserii Dźwięku oraz Kompozycji, Dyrygentury i Teorii Muzyki. Brał udział w Kursach Zastosowań Matematyki organizowanych przez Polską Akademię Nauk w Warszawie (1974) i w Kursach Nowej Muzyki w Darmstadt (1974 i 76). Od 1973 współpracuje ze Studiem Eksperymentalnym Polskiego Radia. W 1978 pracował w The Center of the Creative and Performing Arts w Buffalo, USA.

Realizuje utwory komputerowe i elektroakustyczne, komponuje muzykę baletową, tworzy instalacje dźwiękowe, pisze utwory na orkiestrę, chóry, zespoły kameralne – między innymi dla Filharmonii Narodowej, NOSPR-u, Orkiestry Kameralnej PR Amadeus, Sinfonii Varsovia, Cameraty Silesia, dla solistów – dla Elżbiety Chojnackiej, dla Olgi Pasiecznik (otrzymała nagrodę Orfeusza na Warszawskiej Jesieni za kreację w *The Heartpiece – Double Opera* skomponowanej wspólnie przez Krzysztofa Knittla i Johna Kinga), dla Janusza Olejniczaka, Tomasza Stańko i innych. Jako kompozytor i wykonawca swoich utworów koncertował w większości krajów europejskich, w Azji, w Ameryce Północnej i Południowej (m.in. monograficzne koncerty w Brazylii, w Czechach, w Hiszpanii, w Niemczech, w Polsce, w Rosji, na Węgrzech, udział w festiwalach *Warszawska Jesień*, ISCM w Paryżu, Fylkingen w Sztokholmie, Living in A Virtual World w Toronto, Experimentelle Musik Festival w Monachium, New Europe '99 Festival i Experimental Intermedia w Nowym Jorku, „Ilkholm – XX” w Taszkencie, Pan Music Festival w Seulu, Festival International de Musique Experimentale w Bourges, Ton-Art w Bernie, Musica Ficta w Wilnie, Dresdner Tage der zeitgenössischen Musik, Melos-Etos w Bratysławie, Alternativa w Moskwie i wielu innych).

Jest współtwórcą grup muzyki improwizowanej: Grupy Kompozytorskiej KEW (1974-76), Niezależnego Studia Muzyki Elektroakustycznej (1982-84), Pociągu towarowego (od 1986), European Improvisation Orchestra (1996-98), grupy CH&K&K (od 1999), Kawalerowie błotni (od 2003).

W 1981 roku współpracował z Komisją Kultury „Solidarności” regionu Mazowsze, współtworzył też Koło Twórców Niezależnych. W stanie wojennym działał w środowiskach kultury niezależnej. W latach 1989-92 był wiceprezesem Polskiego Towarzystwa Muzyki Współczesnej, współtworzył festiwal Audio-Art w Centrum Sztuki Współczesnej w Zamku Ujazdowskim, w latach 1995-98 był dyrektorem festiwalu *Warszawska Jesień*, w latach 1999-2003 był prezesem Związku Kompozytorów Polskich. Wiceprezes Polskiej Rady Muzycznej (2000-2005), od grudnia 2005 przewodniczył tej Radzie. Od 2003 do 2006 był członkiem Rady Nadzorczej Telewizji Polskiej S.A., od 2004 jest członkiem Rady Programowej Narodowej Galerii Sztuki Zachęta, a od 2006 Rady Stowarzyszenia ZAiKS.

W 1985 roku otrzymał nagrodę „Solidarności” w dziedzinie muzyki (za kwartet smyczkowy poświęcony księdzu Jerzemu Popiełuszcze), w 1998 został nagrodzony przez Foundation for Contemporary Performance Arts w Nowym Jorku, w 2003 roku otrzymał Nagrodę im. Cypriana Norwida oraz Nagrodę Związku Kompozytorów Polskich, w 2005 Srebrny Medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” oraz złoty medal Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej, w 2007 odznakę „Zasłużony dla kultury polskiej”.

Jako dziennikarz muzyczny współpracował z Tygodnikiem Literackim, telewizyjnym Pegazem, Redakcją Muzyki Poważnej TVP, pismami Ruch Muzyczny i Studio.

Od 1986 prowadzi wykłady na temat nowej muzyki (m.in. w Warszawie, Monachium, Bostonie, Filadelfii, Barcelonie, Alicante, Budapeszcie, Viitasaari). Dr Knittel jest adiunktem w Akademii Muzycznej w Łodzi, gdzie kieruje pracami studia muzyki komputerowej.

Współpracował w grupach muzyki improwizowanej m.in. z następującymi muzykami:

Marek Choloniewski, Axel Dörner, Uwe Dierksen, Uli Fussener, Tim Hodgkinson, Carl-Ludwig Hübsch, Pere Oliver Jørgens, John King, Włodzimierz Kiniorski, Martin Klapper, Jacek Kochan, Werner Kodytek, Albert Markos, Laszlo Melis, Ernesto Molinari, David Moss, Victor Nubla, Uwe Oberg, Olga Pasiecznik, Adam Pierończyk, Tomasz Stanko, Raymond Strid, Birgit Ulher, Marcus Weiss, Frank Wingold, Carlos Zingaro, Agata Zubeł.

Zbigniew Wiszniewski, kompozytor i pedagog; ur. 30 lipca 1922, Lwów; zm. 11 października 1999, Warszawa. W latach 1946-51 studiował teorię i kompozycję u [Kazimierza Sikorskiego](#) i grę na altówce w klasie Mieczysława Szaleskiego w [Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Łodzi](#). Od 1948 do 1957 udzielał się jako altowiolista, m.in. grał w orkiestrze Polskiego Zespołu Tańca (1955-57). Od 1954 uczył w Państwowej Średniej Szkole Muzycznej w Warszawie, a w latach 1979-88 i następnie od 1993 wykładał w tamtejszej [Akademii Muzycznej](#). Oprócz działalności pedagogicznej zajmował się także upowszechnianiem polskiej kultury muzycznej. W latach 1957-66 i 1968-85 był redaktorem muzycznym w Teatrze Polskiego Radia w Warszawie, a od 1957 do 1962 współpracował ze Studiem Eksperymentalnym Polskiego Radia. W latach 1966-68 pracował jako lektor w wydawnictwie B. Schott's Söhne w Moguncji, gdzie współuczestniczył też w redagowaniu tomów uzupełniających *Riemann Musiklexikon*. Od 1982 do 1984 pełnił również funkcję redaktora naczelnego w czasopiśmie „Poradnik Muzyczny”. Był współzałożycielem Stowarzyszenia Polskich Artystów Lutników oraz członkiem władz [Stowarzyszenia Autorów ZAiKS](#). Napisał pracę teoretyczną *O kryteriach ocen instrumentów lutniczych*.

Zbigniew Wiszniewski za swoją twórczość kompozytorską otrzymał wiele nagród, m.in. w 1959 – nagrodę RAI na Międzynarodowym Konkursie Prix Italia w Sorrento za operę radiową *Neffru* (1958-59), w 1969 – I nagrodę na konkursie Première Semaine Chrétienne Internationale de TV w Monako za oratorium telewizyjne *Genesis* na baryton, aktora, chór i orkiestrę (1967), w 1972 – „Złoty Mikrofon” za wybitne osiągnięcia twórcze na antenie Polskiego Radia oraz Nagrodę Prezesa Rady Ministrów za twórczość muzyczną dla dzieci.

Włodzimierz Kotoński, kompozytor i pedagog; ur. 23 sierpnia 1925, Warszawa. Studiował kompozycję w [Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Warszawie](#) w klasie Piotra Ryty (1945-51) oraz – prywatnie – u [Tadeusza Szeligowskiego](#) (1950-51). W latach 50-tych prowadził badania nad polską muzyką ludową w Państwowym Instytucie Sztuki; ich owocem stała się książka pt. *Góralski i zbójnicki* (PWM, Kraków 1956). W latach 1957-61 uczestniczył w Międzynarodowych Kursach Wakacyjnych Nowej Muzyki w Darmstadt. W okresie tym rozpoczął eksperymenty z transformacją dźwięku przy użyciu elektroniki. Efektem poszukiwań nowego brzmienia była pierwsza w Polsce kompozycja elektroniczna – *Etiuda na jedno uderzenie w talerz* (1959). Od 1958 kompozytor należy do stałych współpracowników Studia Eksperymentalnego Polskiego Radia. Pracował również w innych ośrodkach muzyki elektronicznej – w studiu Westdeutscher Rundfunk w Kolonii (1966-67), w Groupe de Recherches Musicales ORTF w Paryżu (1970), w studiu Südwestfunk Baden-Baden we Freiburgu (SWF – 1979), a także w Stiftelsen Elektroakustik Musik i Sverige w Sztokholmie (EMS – 1984) i w Groupe de Musique Expérimentale de Bourges (GMEB – 1986). W latach 1970-71 przebywał w Berlinie jako stypendysta Deutscher Akademischer Austauschdienst. Od 1967 do 1995 był wykładowcą kompozycji w [Akademii Muzycznej w Warszawie](#) (od 1972 jako docent, od 1983 jako profesor nadzwyczajny, od 1990 – profesor zwyczajny) oraz kierował Studiem Muzyki Elektronicznej tejże uczelni. Studentami jego byli m.in. tacy kompozytorzy, jak: [Paweł Szymański](#), [Hanna Kulenty](#), [Stanisław Krupowicz](#), [Tadeusz Wielecki](#), [Edward Sielicki](#) i [Jacek Grudzień](#). Jako profesor gościnny wykładał również kompozycję i muzykę elektroniczną w Królewskiej Akademii Muzyki w Sztokholmie (1971), w State University of New York w Buffalo (1978), w University of Southern California w Los Angeles (1982), w Rubin Academy of Music w Jerozolimie (1990) i w Seulu (1994-95). W latach 1974-76 był naczelnym redaktorem muzycznym Polskiego Radia oraz naczelnym dyrektorem muzycznym Polskiego Radia i Telewizji. W 1983 został prezesem [Polskiego Towarzystwa Muzyki Współczesnej](#) (polskiej sekcji ISCM/SIMC); funkcję tę pełnił do 1989. Włodzimierz Kotoński został uhonorowany Nagrodą Ministra Kultury i Sztuki (1973, 1989 i 2000), Nagrodą [Związku Kompozytorów Polskich](#) (1976), Nagrodą Przewodniczącego Komitetu do Spraw Radia i Telewizji (1979) oraz Prix Magisterium w Bourges (1998). W 1963 opublikował książkę pt. *Instrumenty perkusyjne we współczesnej orkiestrze* (PWM, Kraków 1963; wyd. II – 1981; tłum. węg. pt. *A modern zenekar ütőhangszerei*, Zeneműkiadó, Budapest 1967; tłum. niem. pt. *Schlaginstrumente im modernen Orchester*, Schott, Mainz 1968), w 1989 pracę pt. *Muzyka elektroniczna* (PWM, Kraków 1989; wyd. II – 2002), a w 1999 – *Leksykon współczesnej perkusji* (PWM, Kraków 1999).

Jest członkiem honorowym [Związku Kompozytorów Polskich](#) oraz [Polskiego Towarzystwa Muzyki Współczesnej](#).

Józef Rychlik, kompozytor i pedagog; ur. 12 maja 1946, Kraków. W latach 1965-70 studiował kompozycję i teorię muzyki w klasie [Bogusława Schaeffera](#) w [Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Krakowie](#). W 1978 przebywał na 2-miesięcznym stypendium Rządu Francuskiego w Paryżu, gdzie uczestniczył w kursach kompozycji elektroakustycznej Groupe de Recherche Musicales (GRM) w Institut de Recherche et Coordination Acoustique/Musique przy Radio France. Od 1972 wykłada w [Akademii Muzycznej w Krakowie](#). Jest również członkiem Międzyskatedralnego Zespołu do spraw Analizy i Interpretacji Muzycznej tejże uczelni. Przez szereg lat współpracował ze Studiem Filmów Animowanych w Krakowie. Jest współzałożycielem Studia Muzyki Przestrzennej Teatru im. Juliusza Słowackiego w Krakowie. Jego utwory wykonywane były na wielu festiwalach nowej muzyki, w tym na „Warszawskiej Jesieni”, „Poznańskiej Wiośnie Muzycznej” i na festiwalu Międzynarodowego Towarzystwa Muzyki Współczesnej. Józef Rychlik za swoją twórczość kompozytorską otrzymał szereg nagród i wyróżnień, m.in. w 1971 – II nagrodę (I nie przyznano) na [Konkursie Młodych Związku Kompozytorów Polskich za Sekwencje przestrzenne](#) na orkiestrę kameralną (1971), w 1973 – III nagrodę na Międzynarodowym Konkursie Kompozytorskim w Szczecinie na utwór organowy za *Grave-ap* na organy (1973), w 1979 – wyróżnienie na VII Concours International de Musique Electroacoustique de Bourges za utwór *Podtytuł – Sen Eurydyki* na taśmę (1978), a w 1989 – nagrodę na Ogólnopolskim Festiwalu Filmów Krótkometrażowych w Krakowie za muzykę do filmu *Metamorfozy* (w reżyserii Lucji Mróz-Raynoch).

Jarosław Kapuściński, kompozytor i pianista; ur. 12 grudnia 1964, Warszawa. Studiował grę na fortepianie u [Jana Ekiera](#), Bronisławy Kawalli i [Szabolcsa Eszényi'ego](#) (dyplom w 1987) oraz kompozycję pod kierunkiem [Włodzimierza Kotońskiego](#) (dyplom w 1991) w [Akademii Muzycznej w Warszawie](#). W tym czasie aktywnie działał jako pianista specjalizujący się w wykonywaniu muzyki współczesnej. W 1988 przebywał na półrocznym stypendium w Banff Center School of Fine Arts w Kanadzie, gdzie zaczął zajmować się sztuką wideo i animacją komputerową. W latach 1989-91 przebywał w Paryżu i współpracował z Institut National de l'Audiovisuel i Groupes de Recherches Musicales. W 1992 otrzymał stypendium [Witolda Lutosławskiego](#), w ramach którego wyjechał do Stanów Zjednoczonych. Kontynuował studia na wydziale muzyki University of California w San Diego u Millera Puckette'a, Joji Yuasa, Briana Ferneyhougha, Rogera Reynoldsa i Randa Steigera. Tam też w 1997 otrzymał tytuł doktora. W latach 1993-99 był współpracownikiem Center for Research in Computing and the Arts w San Diego. W latach 1999-2000 był artystą-rezydentem w Zentrum für Kunst und Medientechnologie w Karlsruhe. W 2000 otrzymał grant Canada Council for the Arts na pobyt twórczy i naukowy na Uniwersytecie McGill w Montrealu. Jarosław Kapuściński zajmuje się tworzeniem utworów audiowizualnych. Były one prezentowane na wielu festiwalach muzycznych, festiwalach wideo i filmów animowanych w Europie, Azji i obu Amerykach, m.in. podczas Dni Muzyki w Lerchenborgu, De Ijsbreker w Amsterdamie, Musik der Jahrhunderte w Stuttgarcie, International Computer Music Conference w Tesalonikach, National Art Centre w Ottawie, Tokyo Video Festival, VideoFest Berlin, FIPA Cannes, Animated Film Festival w Annecy, WRO Media Art Biennale oraz w takich miejscach, jak Muzeum Sztuki Współczesnej w Nowym Jorku, Muzeum Sztuki Współczesnej (Palais de Tokyo) w Paryżu, Zentrum für Kunst und Medientechnologie w Karlsruhe, Muzeum Królowej Sofii w Madrycie, Muzeum Mondriaanhuis w Amersfoort, Muzeum Sztuki Współczesnej w Montrealu i Centrum Sztuki Współczesnej w Warszawie. Jego realizacje audiowizualne emitowane były przez rozgłośnie telewizyjne w Polsce, we Francji, w Belgii i Niemczech. Jest laureatem nagród na Festiwalu Filmów o Sztuce UNESCO w Paryżu (1992), Festiwalu Sztuki Wideo w Locarno (1992 i 1993), Festiwalu Wideo i Sztuki Elektronicznej w Montrealu (1993) oraz International Festival of New Cinema and New Media w Montrealu (2000). Jarosław Kapuściński jako wykładowca był gościem wielu uniwersytetów, w tym Konserwatorium Królewskiego w Hadze, Narodowego Uniwersytetu Sztuk Pięknych i Muzyki w Tokio, Katolickiego Uniwersytetu w Porto, Uniwersytetu McGill w Montrealu oraz University of Southern California w Los Angeles. Obecnie wykłada w Konserwatorium Muzycznym University of the Pacific w Stockton w Kalifornii.